

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

Bp. 1916. F. 3

Osztályozás

Tárgy

385.85

Hely

Idő

"1916"

Személy

Kalauznók fölvetetnek . . .

*

Sándor Pálék a kishirdetésben. — Ne segítsünk a kalauznóknak lopni! — Legyen vége a közlekedési botrányoknak! — Négy fillér ajándék a Közutinak.

A napilapokban apróhirdetés jelent meg: „Kalauznók fölvetetnek, V, Visegrádi-utca 6, II. emelet.” Vagyis a Közutinál, Sándor Pálék híres vállalatánál. Odáig jutottak tehát Sándor Pálék, hogy apróhirdetések útján kénytelenek alkalmazottakat keresni. Nem csoda: 2 korona 60 fillérért nem igen kapnak munkást; akit kapnak, az — ha teheti — megszökik, ha másképp nem lehet, hát a frontra. Ott is jobb, mint Sándor Páléknál és ott legalább jóllakhatik az ember. Kapnának a Közuti urai alkalmazottat — különösen nőt — eleget, ha türehető bért fizetnének és ha nem dolgoztatnák agyon a munkásokat. De így?! Valamirevaló munkás vagy munkásnő csak a legvégső szükség elől menekül hozzájuk, az öngyilkosság előtt való utolsó stációra, abban a reményben, hogy az első kínáló alkalommal otthagyja a Közuti rabszolgaságot. Aki kalauznó ott hosszabb ideig kénytelen megmaradni, az igazán a balsors üldözöttje vagy... nem való már semmi egyéb, mint arra, hogy Sándor Pálék igájában sorvadjon el. A közlekedés emiatt igazán botrányos. Folytonosan ujone-

kalauzok vannak, akik például a legelemibb utbaigazítást sem tudják a vidékieknek megadni. Azonkívül a lumpenproletáriátusból kikerült elem műveletlen, durva, a közönséggel szemben alávaló módon viselkedik.

Sándor Pál ur, a nemeslelkű, humánus férfi — amint a minap megírtuk — az Erdélyből menekült tanítók, tanítónők és óvónők siralmas nyomoruságát akarta a maga számára gyümölcsöztetni, azokat szerette volna befogni olesó rabszolgáknak. Ez nem sikerült. Most apróhirdetésben keres kalauznókat, ahelyett, hogy tisztességes bért fizetne és ezzel kötné le vállalatához a jól megválogatott és jól betanított alkalmazottakat.

Az ember csodálkozik, hogy egyáltalában akadnak még nők a 2 korona 60 filléres napszámba. Ennek — a nagy nyomoruságon kívül — csak az lehet a magyarázata, hogy az illetők abban biznak, hogy *apró lopkodásokkal szaporíthatják jövedelmüket*. Ezt sok esetben meg is teszik és erről immár egyszer teljes őszinteséggel kell beszélni. Igenis vannak alkalmazottak, akik — a közönség közreműködésével — szorgalmasan gyakorolják a lopást: elfogadják a jegyért járó pénzt, de jegyet nem adnak. A következőkkel nem törődnek: „ha elcsapnak, 2 korona 60 filléres foglalkozást bármikor kapok, a eselédmunka is jobb ennél, csak *mellékessel érdemes dolgozni*”. Igen ám, de *a többség nem vesz részt az ilyen manipulációkban* és ezek éppen a legjobb munkások;

ezek azután éhezni kénytelenek, mert Sándor Pálék részben azzal a megokolással tagadják meg a tisztességes bért, hogy: *ugyis eleget lopnak a kalauzok. A közönségnek tehát szigorúan tartózkodnia kellene attól, hogy összejátsza a kalauzokkal és — emberi gyöngöseség! — különösen a csinosabb kalauznókkal, előmozdítsa ezeknek lopásait*. Mert ezzel az alkalmazottaknak csak egy esély — és éppen a legkevésbé értékes — részén segít, ellenben az alkalmazottak összességének árt: először, mert a nagy többség nem lothat és nem is akar lopni; másodsor, mert a lopás lehetősége selejtes elemeket esábit a Közutihoz, ezt megsínyli a közlekedés, vagyis a közönség érdeke, emellett pedig ennek köszönheti a kizsákmányoló vállalat, hogy — ha nehezen is — mindig ke- olesó rabszolgákat, bérlényomókat, a

miatt aztán a derék, jóra való alkalmazottak sem juthatnak bérjavításhoz. Ha az alkalmazottak tisztán a Sándor Pálék egy forint harminc krajcárjára szorúlnak, akkor csakhamar csődöt fog mondani a rabszolgáltatásnak minden furfangos fogása és a Közuti kénytelen lesz tisztességes munkásokat alkalmazni tisztességes bérért.

*

A Közutinál, valamint a „községi“ üzemen levő Városinál is *türhetetlen a kocsik zsufoltsága*. Átmeneti állapotnak még csak elfogadtuk valahogy ezt a borzalmasan rossz közlekedést, a ritkán járó és halálosan telepréselt kocsikat, de most már harmadik éve tart ez az állapot, *a villamosvasutak egyre kevesebb és zsufoltabb kocsik járatása mellett egyre több utast szállítanak és egyre több profitot vágnak zsebre*. Ebből már elég volt. Követeljük, hogy *elegendő kocsit járassanak, a kocsik belsejében szüntessék meg az állóhelyeket, a Perronokra álló közönséget csak a régi, szabályszerű számban bocsássanak*. Igaz, hogy háború van, ami annyit tesz, hogy meg is halunk, ha kell . . . *a hazáért*; de nem hagyjuk magunkat a villamoson agyonkínálni és a rossz közlekedés miatt agyongázolni *Sándor Pál ur tantíemjéért és Bódy Tivadar alpolgármester ur villamos mellékjövödelméért*. A villamosközlekedés gyalázatos volta szintén egyik neve a háborus uzsorának, ezt azonban nem kell túrni, kapnak elég női alkalmazottat, csak tisztességes fizetés legyen. Napirenden van, hogy a zsufolt kocsik Perronjairól gyermekek potyognak le: gyermekvérrel hizlalják a részvényesek osztalékát és a vezérigazgatók tantíemjait. Ennek vége legyen!

*

Hogy a kiuzsorázott és részben föladatának teljesítésére különben is alkalmatlan személyzet hogyan akar magán segíteni, arról szól az alábbi panasz:

Tisztelt Szerkesztőség! A villamosokon a legjobban az aprópénzhiánnyal élnek vissza a közönség rovására. Huszfilléresből nem tudnak visszaadni 4 vagy 8 fillért és a közönség kénytelen a visszajáró pénzről lemondani. Velem ma a következő eset történt meg:

A kelenföldi remiznél délután háromnegyed kettőkor fölszáltam egy kocsira. Szakaszjegyet kértem és — nem lévén rézpénz — két darab 10 filléresrel fizettem. A 3348. számú kalauznő a pénzt eltette, jegyet adott, *azután* kijelentette, hogy nem tud visszaadni. Én követeltem a visszajáró 8 fillért. A kalauznő *azután* bevételéből adott 4 fillért, a másik 4-et nem adta meg. Kínáltam neki két darab 6 filléres bélyegget, nem fogadta el. Leszállás előtt újra követeltem a 4 fillért. (Én ugyanis magam is munkából élő ember vagyok, de borraivalót nem fogadok el senkitől sem, hanem a munkáltatómtól tisztességes bért követelek, ezért küzdök; tehát elvből nem adok borraivalót: fizesse a munkást a munkáltatója.) A kalauznő rám *visitott*, hogy ne szekáljam, a 4 fillért leadja a „hivatalban“, menjek érte. Persze, nem megyek érte a hivatalba, igaz egyéb oknál fogva azért sem, mert mivel igazoljam ottan, hogy én vagyok az az egyén, akinek a 3348-as nő adós maradt 4 fillérrel? Ellenben a 4 fillért följajánlom az igazgatóság tantíemjének szaporítására.

Meg kell azonban állapítani, hogy kvalifikálatlan visszaélés az, amit a villamosok az aprópénzzel elkövetnek. A közönségnek ez a kifosztása *arcátlanság*. A vállalatok, ha nem tudják alkalmazottaikat aprópénzzel ellátni, gondoskodjanak másképen a baj megszüntetéséről. Például: nyomtassanak 2 és 4 filléres értékjegyeket, hogy a kalauzok — szükség esetén — ilyeneket adhassanak vissza és ugyanezeket a jegyeket *azután* ők is fogadják el a közönségtől aprópénz gyanánt. Ez nagyon egyszerű és könnyű megoldás lenne. De persze, a közönséget zsarolni még könnyebb és egyszerűbb dolog, mert a mi közönségünk türelme sebb, mint a birka. (Aláírás.)